

POWIATOWY URZĄD PRACY W RADOMIU

ul. Ks. Łukasika 3, 26-600 Radom

Tel: 048 384-20-74/75, Fax: 048 363 48 73

www.pupradom.pl

[e-mail: wara@praca.gov.pl](mailto:wara@praca.gov.pl)

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH POWIAT RADOMSKI I PÓŁROCZE 2014 ROK

Radom - październik 2014 rok

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
1.1 CEL OPRACOWANIA	4
1.2 PODSTAWA OPRACOWANIA	5
1.3 METODOLOGIA OPRACOWANIA	5
2. POZIOM BEZROBOCIA W POWIECIE RADOMSKIM	6
3. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW	
<i>(GRUP ZAWODÓW)</i>	10
3.1 BEZROBOCIE WŚRÓD KOBIET	12
3.2 BEZROBOCIE WŚRÓD ABSOLWENTÓW	12
3.3 ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWAŁE BEZROBOCIE	13
3.4 NAPŁYW BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW <i>(GRUP ZAWODÓW)</i>	14
4. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW	
<i>(GRUP ZAWODÓW)</i>	16
5. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH	18
5.1 ZAWODY DEFICYTOWE	18
5.2 ZAWODY NADWYŻKOWE	21
5.3 ZAWODY ZRÓWNOWAŻONE	24
6. WNIOSKI	25
7. SPIS TABEL	29
8. SPIS WYKRESÓW	29

1. WSTĘP

Bezrobocie: zjawisko społeczne, polegające na tym, że część ludzi zdolnych do pracy oraz deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia. W obecnych czasach jest to jeden z najtrudniejszych problemów społecznych, gospodarczych a także politycznych.

Stopa bezrobocia: iloraz liczby osób bezrobotnych do liczby osób aktywnych zawodowo w danej kategorii ludności.

Przyczyn bezrobocia jest wiele. Chcąc lepiej poznać mechanizmy oraz zmiany zachodzące na rynku pracy, które mogą pomóc w walce z tym zjawiskiem, opracowywane są różnego rodzaju analizy. Jedną z nich to „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych”, którego sporządzenie należy do zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy. Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu zgodnie z zapisem Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku, tekst jednolity z dnia 9 kwietnia 2008 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 9 ust. 1 pkt 9) opracował „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” za I półrocze 2014 rok.

„*Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych*” to proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkookresowych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Niniejszy raport zawiera analizę skali i struktury bezrobocia rejestrowanego w mieście i gminie Radom w grupach i zawodach oraz popytu na pracę dla poszczególnych zawodów z punktu widzenia zgłaszanych do Powiatowego Urzędu Pracy ofert zatrudnienia. Bada, także zawody wykazujące deficytowość lub nadwyżkę pracowników.

Używane w raporcie określenia: zawód, zawody i specjalności, grupa zawodów wynikają z nazewnictwa stosowanego w „Klasyfikacji zawodów i specjalności”. Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania zawodów na podstawie podobieństwa kwalifikacji zawodowych wymaganych dla realizacji zadań danego zawodu (specjalności) z uwzględnieniem obydwu aspektów kwalifikacji, tj. ich poziomu i specjalizacji.

„Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” opracowywany jest dwa razy w roku.

1.1 CEL OPRACOWANIA

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie głównych parametrów, które charakteryzują rynek pracy powiatu radomskiego. Dane dotyczące bezrobocia (stopa bezrobocia, bezrobocie według zawodów), oraz ofert pracy według zawodów (grup zawodów) mogą posłużyć jako źródło informacji między innymi do:

- określenia kierunków szkoleń dla osób bezrobotnych,
- planowania działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu,
- podnoszenia jakości poradnictwa zawodowego,
- podnoszenia jakości pośrednictwa pracy,
- opracowania strategii rozwoju miasta, gminy, powiatu,
- merytorycznego uzasadnienia realizacji projektów, które są współfinansowane ze środków Unii Europejskiej.

Główni użytkownicy opracowania „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” to:

- Powiatowe Urzędy Pracy,
- Wojewódzkie Urzędy Pracy,
- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej,
- Władze oświatowe,
- Instytucje szkoleniowe,
- Inne.

1.2 PODSTAWA OPRACOWANIA

„Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” dla powiatu radomskiego, przedstawiający sytuację w I połowie 2014 roku, został sporządzony przy wykorzystaniu następujących źródeł:

- „Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Departamentu Rynku Pracy, Warszawa 2003,
- Załącznik nr 2 do sprawozdania MPiPS-01 – „ Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy”. Stan za I półrocze 2013 roku,
- Załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 – „ Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności”. Stan za I półrocze 2014 roku,
- Rozporządzenie z 27.04.2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakres jej stosowania (Dz.U. Nr 182, poz. 537),
- Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. Nr 99, poz. 1001 z dnia 20.04.2004 r.; tekst jednolity z dnia 9 kwietnia 2008 r. Dz.U. Nr 69, poz. 415)
- Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2004 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej (Dz.U. Nr 195, poz. 2004, z późn. zm.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 2005 r. w sprawie polskiej klasyfikacji działalności (Dz. U. Nr 33, poz. 289 z późn. zm.).

1.3 METODOLOGIA OPRACOWANIA

W obecnych czasach niezbędnym jest dostosowanie systemu kształcenia do wciąż zmieniającego się zapotrzebowania pracodawców na kwalifikacje zasobów ludzkich. Należy więc zastosować sprawny system informacyjny oparty na weryfikacji i analizie danych (poziom bezrobocie, struktura bezrobocia oraz oferty pracy). Departament Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej opracował metodologię wyodrębniania zawodów nadwyżkowych i deficytowych, na podstawie, której powstał niniejszy raport

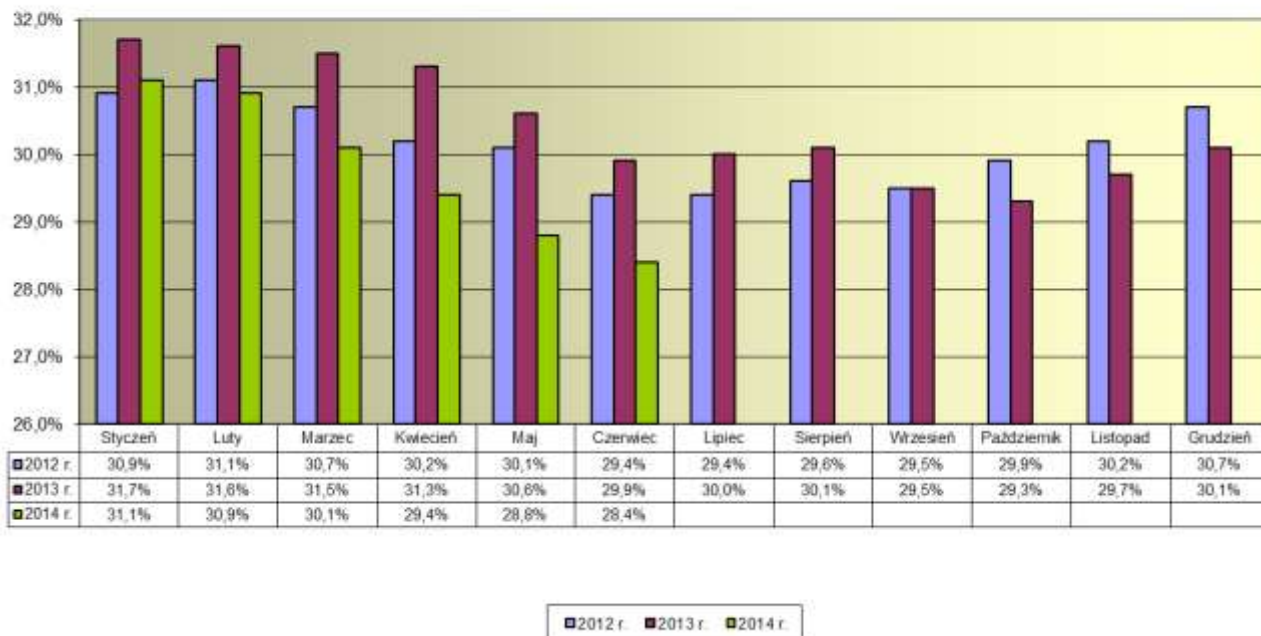
2. POZIOM BEZROBOCIA W POWIECIE RADOMSKIM

Stopa bezrobocia w powiecie radomskim pod koniec czerwca 2014 roku ukształtowała się na bardzo wysokim poziomie 28,4%. W ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy pozostawało 15632 zarejestrowanych osób. 7197 to kobiety, które stanowiły 46,06% ogółu bezrobotnych. Wskaźniki te świadczą o nieznacznie lepszej sytuacji kobiet na lokalnym rynku pracy.

Wykres nr 1 znajdujący się poniżej w szczegółowy sposób przedstawia sytuację radomskiego rynku pracy, począwszy od 2012 roku.

Wykres nr 1

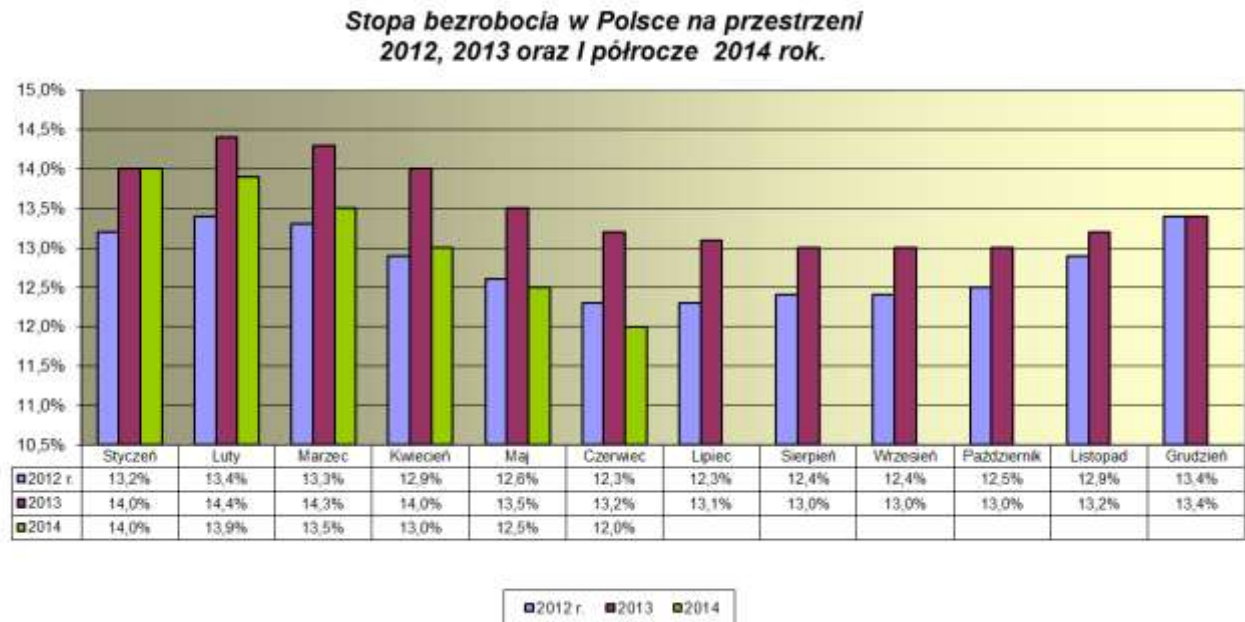
Stopa bezrobocia w powiecie radomskim na przestrzeni 2012, 2013 oraz w 2014 roku.

Wykres sporządzony na podstawie danych GUS.

Wykres nr 2 oraz Wykres nr 3, zamieszczone poniżej przedstawiają jak kształtowała się stopa bezrobocia w latach 2012, 2013, 2014 w Polsce oraz w województwie mazowieckim.

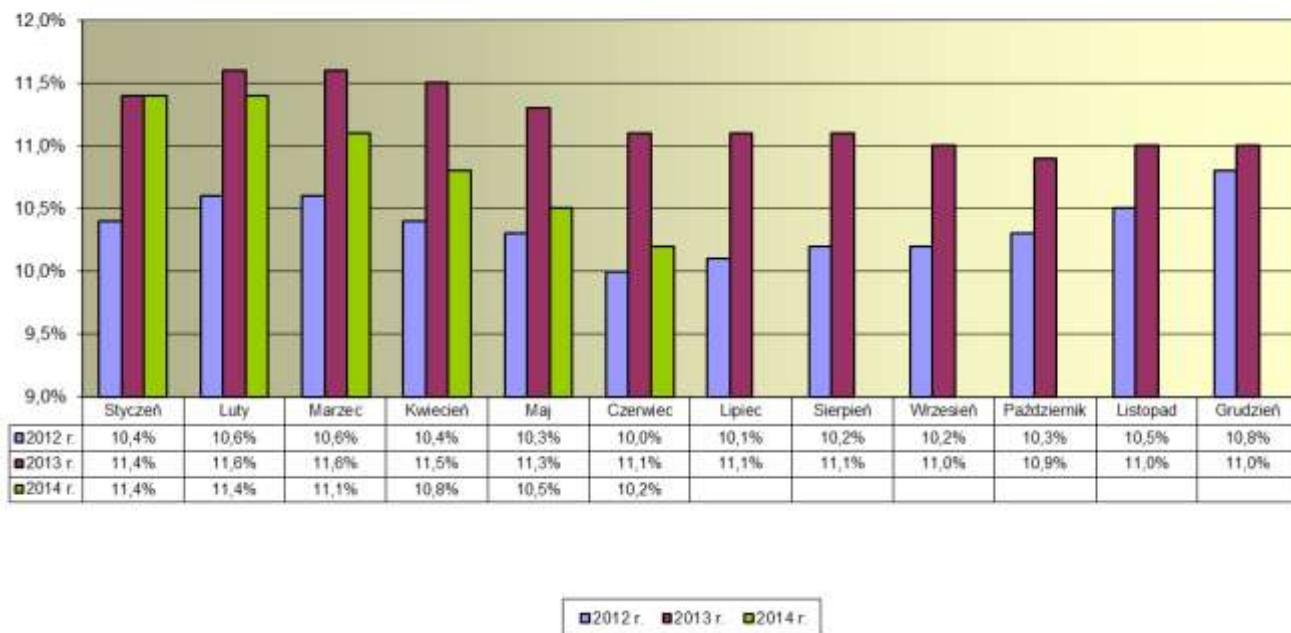
Wykres nr 2

Wykres sporządzony na podstawie danych GUS.

Wykres nr 3

Stopa bezrobocia w województwie mazowieckim na przestrzeni 2012, 2013 oraz I półrocze 2014 roku.

Wykres sporządzony na podstawie danych GUS.

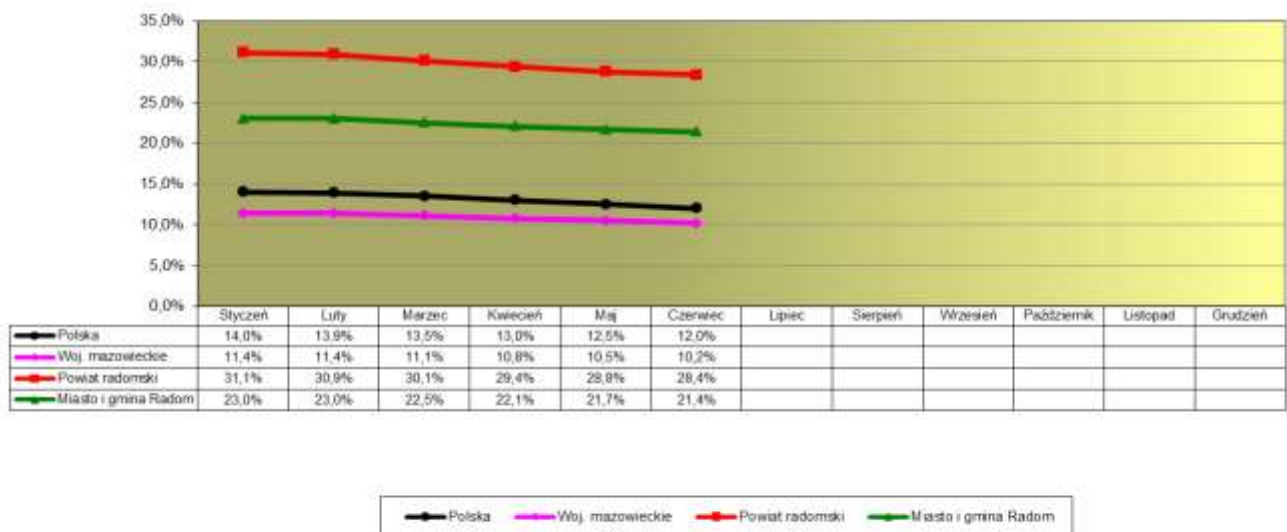
Dokładna analiza danych zamieszczonych na Wykresach: nr 1, nr 2 oraz nr 3 pokazuje że sytuacja osób bezrobotnych zamieszkujących teren powiatu radomskiego, na przestrzeni trzech ostatnich lat (2012, 2013 oraz I półrocze 2014 rok), ulegała ciągłym wahaniom. W stosunku do stycznia 2012 roku obserwowaliśmy spadek poziomu bezrobocia o niespełna 2,5 punktu procentowego, z 30,9% do 28,4,% (I połowa 2014 roku). Jeżeli spojrzymy na analogiczne wskaźniki dotyczące województwa mazowieckiego oraz Polski (stan na koniec czerwca 2014 roku), stwierdzimy, iż sytuacja na radomskim rynku pracy jest bardzo trudna. W Polsce stopa bezrobocia na koniec czerwca 2014 r kształtowała się na poziomie 12,0%. W województwie mazowieckim wskaźnik ten osiągnął pod koniec czerwca wielkość 10,2%.

Opisane powyżej różnice przedstawia Wykres nr 4 zamieszczony na stronie nr 9.

Wykres nr 4

Stopa bezrobocia w I półroczu 2014 roku (Polska, województwo mazowieckie, powiat radomski oraz miasto i gmina Radom).

Wykres sporządzony na podstawie danych GUS.

I połowa 2014 roku, pod względem sytuacji na rynku pracy była ciężka. W całej Polsce, w pierwszych dwóch miesiącach obserwowaliśmy wzrost stopy bezrobocia. Począwszy od marca wskaźniki zaczęły spadać. Tendencja ta utrzymywała się aż do czerwca. Jest to zjawisko powtarzające się każdego roku.

Porównując dane dotyczące Polski, województwa mazowieckiego, powiatu radomskiego oraz miasta Radom widzimy, że we wszystkich przypadkach nastąpił niewielki spadek opisywanego wskaźnika (w stosunku do stycznia 2014 roku). Jednak sytuacja jest nadal trudna. Tłumaczymy ją trwającym wciąż międzynarodowym kryzysem gospodarczym, który dotknął również nasz kraj. Jego początki sięgają 2008 roku. Jednocześnie pamiętamy, że koniec 2008 roku przyniósł nieznaczną poprawę dotyczącą sytuacji na rynku pracy. Wskaźniki napawały optymizmem. Niestety tendencja spadkowa nie utrzymała się.

3. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW GRUP ZAWODÓW

Jednym z elementów „Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” jest analiza bezrobocia według zawodów (grup zawodów). Zagadnienie to można rozpatrywać na różnych poziomach:

- 10 wielkich grup zawodowych,
- 43 duże grupy zawodowe,
- 132 grupy średnie,
- 444 grupy elementarne,
- 2360 zawodów i specjalności.

Niniejszy raport (na podstawie zaleceń Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej) został opracowany w oparciu o kody sześciocyfrowe (np. Fryzjer 514101) czyli zawody i specjalności. Naszym zdaniem jest to najbardziej przejrzysta forma zobrazowania bezrobocia na radomskim rynku pracy.

Jak wynika z danych zebranych w Załączniku nr 3 do sprawozdania MPIPS-01, pod koniec czerwca 2014 roku najliczniej występujące zawody w powiecie radomskim to: Sprzedawca (522301), Robotnik budowlany (931301), Robotnik gospodarczy (515303), Szwaczka (753303), Obuwnik przemysłowy (753605), Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym (932911) oraz Technik prac biurowych (411004). Powyższe profesje wraz z charakteryzującymi je danymi liczbowymi zostały zebrane w Tabeli nr 1, znajdującej się na stronie nr 11.

Porównując bieżącą strukturę bezrobotnych według zawodów, do adekwatnej struktury z końca 2013 roku stwierdzamy, że nie zaszły tu istotniejsze zmiany. Większość zawodów pozostała, zmieniając jedynie kolejność w rankingu oraz dane liczbowe je opisujące.

Tabela nr 1. Struktura bezrobotnych wg zawodów

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne Kobiety
1.	000000	Bez zawodu	2302	1008
2.	522301	Sprzedawca	1277	1111
3.	931301	Robotnik budowlany	599	4
4.	961302	Robotnik placowy	456	160
5.	515303	Robotnik gospodarczy	436	203
6.	753303	Szwaczka	376	369
7.	411004	Technik prac biurowych	295	253
8.	753605	Obuwnik przemysłowy	278	253
9.	932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	275	139
10.	711202	Murarz	270	0
11.	722204	Ślusarz	262	25
12.	514101	Fryzjer	226	219
13.	911207	Sprzątaczką biurową	221	213
14.	753105	Krawiec	176	165
15.	512002	Kucharz małej gastronomii	169	106

Na podstawie Załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” w powiecie radomskim pod koniec czerwca 2014 roku. Bezrobotni w tych zawodach generują 48,73% ogółu osób bezrobotnych.

Tabela nr 1 przedstawia zawody, w których liczba osób bezrobotnych była największa. Przeprowadzenie rzetelnej analizy rynku pracy wymaga dodatkowego przyjrzenia się tym grupom bezrobotnych, których udział w ogólnej liczbie osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Radomiu jest znaczny. Należą do nich kobiety, absolwenci, osoby długotrwale bezrobotne oraz nowo zarejestrowane.

3.1 BEZROBOCIE WŚRÓD KOBIET

Bardzo dużą grupę bezrobotnych stanowią kobiety. Pod koniec czerwca 2014 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy pozostawało 7197 kobiet (teren powiatu radomskiego), które stanowiły 46,04% ogółu bezrobotnych.

Najczęściej występującymi zawodami w tej grupie (pomijając profesje wymienione w Tabeli nr 1 znajdującej się na stronie nr 11) były: Kucharz – 99 kobiet, Ekonomista – 80 kobiet, Pakowacz – 69 kobiet, Cukiernik – 59 kobiet, technik handlowiec – 53 kobiety, Pomoc kuchenna – 51 kobiet, opiekunka dziecięca – 43 kobiety.

3.2 BEZROBOCIE WŚRÓD ABSOLWENTÓW

Kolejną grupą bezrobotnych, na którą należy zwrócić szczególną uwagę są absolwenci. Pod koniec czerwca 2014 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu pozostawało 339 absolwentów (w tym 190 kobiet). Stanowili oni niewielki odsetek ogółu bezrobotnych, jedynie 2,16%. Wskaźniki te pokazują nam jednak w jakich zawodach, młodzi oraz wykształceni ludzie mają trudności ze znalezieniem pracy. Zmuszają również do głębokiego zastanowienia przed wyborem kierunku kształcenia.

Największa liczba osób z tej grupy nie posiadała zawodu 185 (w tym 85 kobiet). Kolejne profesje to: Sprzedawca – 12 osób (w tym 11 kobiet), Technik mechanik – 5 osób (w tym 2 kobiety), Ekonomista – 4 osoby (w tym 2 kobiety).

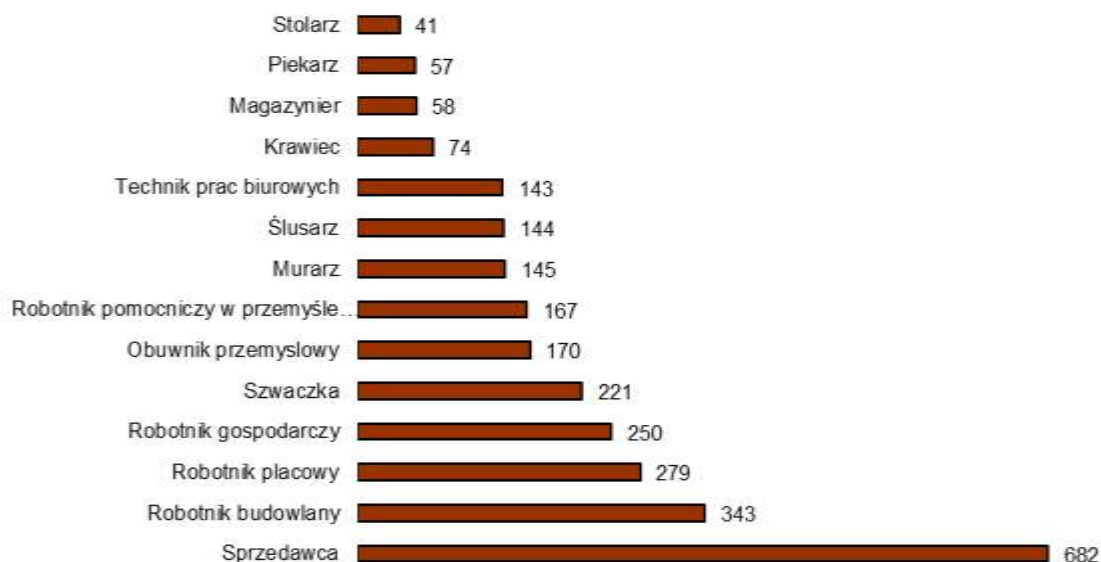
3.3 ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWALE BEZROBOCIE

Wśród bezrobotnych z terenu powiatu radomskiego, 6293 (w tym 3021 kobiet) to osoby pozostające w rejestrze ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, tzw. długotrwale bezrobotni. Liczba ta stanowi 40,25% ogółu zarejestrowanych. Tak duży odsetek zmusza więc do bliższego przyjrzenia się zawodom, których udział w tej grupie jest znaczny.

Sytuację osób długotrwale bezrobotnych prezentuje Wykres nr 5 znajdujący się na stronie nr 13.

Wykres nr 5

Zawody o najwyższym udziale wśród osób długotrwale bezrobotnych

Wykres sporządzony na podstawie tabeli T-I/P-1 Bezrobocie według zawodów w powiecie radomskim.

Stan pod koniec czerwca 2014 roku.

Z analizy danych zebranych na Wykresie nr 5 wynika, że dominujący z bardzo dużą przewagą liczebną zawód to Sprzedawca. Jest on zdecydowanie sfeminizowany, gdyż 10,83% ogółu osób długotrwale bezrobotnych posiadających w/w profesję stanowiły kobiety.

3.4 NAPŁYW BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

W I połowie 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Radomiu (teren powiatu radomskiego) zarejestrowało się 6050 osób, w tym 2531 kobiet, które stanowiły 41,83% nowo zarejestrowanych. W porównaniu do 2013 roku liczba ta uległa zmniejszeniu o 305 osób (w 2013 roku zarejestrowało się 6355 osób, w tym 2517 kobiet). Największy napływ bezrobotnych odnotowano wśród osób bez zawodu – 1043 osoby. W analogicznym okresie 2013 roku ta grupa była również najliczniejsza (1095 osób).

Dużą grupę nowo zarejestrowanych bezrobotnych stanowili absolwenci – 580 osób (w tym 301 kobiet). Najczęściej występujące zawody wśród tej grupy (pomijając profesje wymienione w Tabeli nr 2) to:

- Kucharz – 53 osoby w tym 36 kobiet
- Krawiec – 43 osoby w tym 40 kobiet
- Kelner – 42 osoby w tym 33 kobiety
- Stolarz – 40 osób w tym 1 kobieta
- Piekarz – 39 osób
- Ekonomista – 37 osób w tym 33 kobiety

Tabela nr 2, znajdująca się na stronie nr 15 przedstawia strukturę zawodową osób nowo rejestrujących się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Radomiu (teren powiatu radomskiego).

Tabela nr 2. Napływ bezrobotnych według zawodów (grup zawodów)

Lp.	Zawód	Bezrobotni ogółem	Kobiety	Absolwenci	
				Ogółem	Kobiety
1.	Bez zawodu	1043	398	304	139
2.	Sprzedawca	421	358	19	18
3.	Robotnik budowlany	199	1	2	0
4.	Robotnik gospodarczy	138	61	1	0
5.	Robotnik pomocniczy w przemysle przetwórczym	114	65	1	1
6.	Robotnik placowy	111	38	1	0
7.	Technik prac biurowych	107	93	3	3
8.	Ślusarz	103	4	0	0
9.	Szwaczka	102	102	0	0
10.	Fryzjer	96	91	15	15
11.	Technik mechanik	76	3	6	0
12.	Kierowca samochodu ciężarowego	74	0	0	0
13.	Murarz	72	0	1	0
14.	Obuwnik przemysłowy	66	60	0	0
15.	Pakowacz	60	43	5	5

Na podstawie Załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” w mieście i gminie Radom pod koniec czerwca 2014 roku. Bezrobotni w tych zawodach generują **45,98%** ogółu osób nowo zarejestrowanych.

4. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Bardzo ważnym elementem monitoringu rynku pracy jest analiza napływu ofert pracy, która pozwala na określenie skali nadwyżki i deficytu zasobów pracy w układzie zawodów i specjalności oraz grup zawodów.

Dane te zostały zebrane w Tabeli nr 3, zamieszczonej na stronie nr 16.

Tabela nr 3. Struktura ofert pracy wg zawodów

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba ofert pracy
1.	515303	Robotnik gospodarczy	165
2.	522301	Sprzedawca	126
3.	751104	Rozbieracz – wykrawacz	87
4.	000000	Inny zawód lub brak zawodu	68
5.	411004	Technik prac biurowych	47
6.	931301	Robotnik budowlany	44
7.	435103	Magazynier	39
8.	512001	Magazynier	31
9.	932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	31
10.	723105	Mechanik samochodów osobowych	18
11.	832203	Kierowca samochodu osobowego	16
12.	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	14
13.	722204	Ślusarz	12
14.	514101	Fryzjer	11
15.	514202	Kosmetyczka	10

Na podstawie Załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” w powiecie radomskim pod koniec czerwca 2014 roku. Powyższe zawody generują 54,80% wszystkich ofert pracy, jakie napłynęły do PUP w Radomiu.

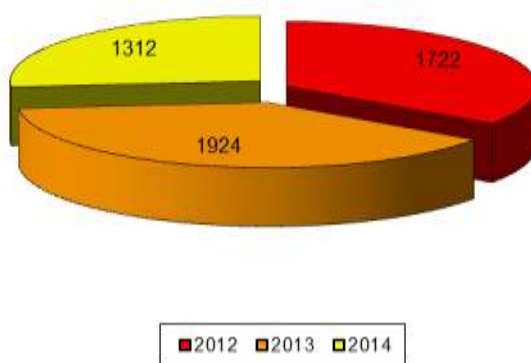

Jednym z najważniejszych warunków poprawy sytuacji na rynku pracy jest napływ nowych ofert zatrudnienia. W I połowie 2014 roku na terenie powiatu radomskiego pozyskano 1312 ofert pracy. Dla porównania w 2013 roku pozyskano 1924 oferty (z czego 1369 w I półroczu), zaś w 2012 roku 1722 ofert zatrudnienia (z czego 1148 w I półroczu).

Powyższe dane zostały zestawione na Wykresie nr 6 zamieszczonym poniżej.

Wykres nr 6

**Liczba ofert pracy
pozyskanych na przestrzeni
2012, 2013 oraz 2014 roku**

Wykres sporządzony na podstawie danych PUP Radom

Dogłębna analiza oraz doświadczenie wskazuje, że oferty w zawodach: Technik prac biurowych, Sprzedawca w większości dotyczą subsydiowanych miejsc pracy. Zapotrzebowanie na Pracowników biurowych wynika w większej mierze z dogodnej dla pracodawcy formy aktywizacji osób bezrobotnych, jaką są staże, niż rzeczywistej liczby wolnych miejsc pracy. Zapotrzebowanie na stanowisko Robotnika gospodarczego podyktowane jest głównie formami pomocy ze strony PUP jakimi są roboty publiczne i prace społecznie użyteczne. Warto przy tym zaznaczyć, że w każdym z czołowych zawodów biorąc pod uwagę ilość napływu ofert pracy nie ma zawodu do wykonywania którego byłoby konieczne wykształcenie wyższe. Systematycznie rośnie zapotrzebowanie na pracowników posiadających kwalifikacje zawodowe na poziomie przynajmniej średnim. Bez wątplenia ważnym spostrzeżeniem jest duża powtarzalność pozycji, jakie zajmują aktualnie, a także w ostatnich latach zawody notujące wysoki poziom napływu ofert w konfrontacji z zawodami charakteryzującymi się najwyższym poziomem bezrobocia.

5. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych przeprowadzono w oparciu o wskaźniki zawarte w zaleceniach metodycznych do prowadzenia monitoringu. Właściwa interpretacja danych wymaga zapoznania się z definicją wskaźnika intensywności deficytu lub nadwyżki zawodów (wyjaśnienie zostało przytoczone poniżej).

***W – Wskaźnik intensywności deficytu lub nadwyżki zawodów
(iloraz średniej miesięcznej liczby ofert pracy w danym
zawodzie zgłoszonych w danym roku do średniej miesięcznej
napływu bezrobotnych w danym zawodzie w takim samym
okresie)***

5.1 ZAWODY DEFICYTOWE

***Przez zawód deficytowy rozumiemy taki zawód, na który
występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób
poszukujących pracy w tym zawodzie.***

$$W > 1,1$$

Analiza powyższego wskaźnika wykazała, że w I połowie 2014 roku do zawodów deficytowych zaliczyliśmy między innymi te przedstawione w Tabeli nr 4, umieszczonej na stronie nr 19.

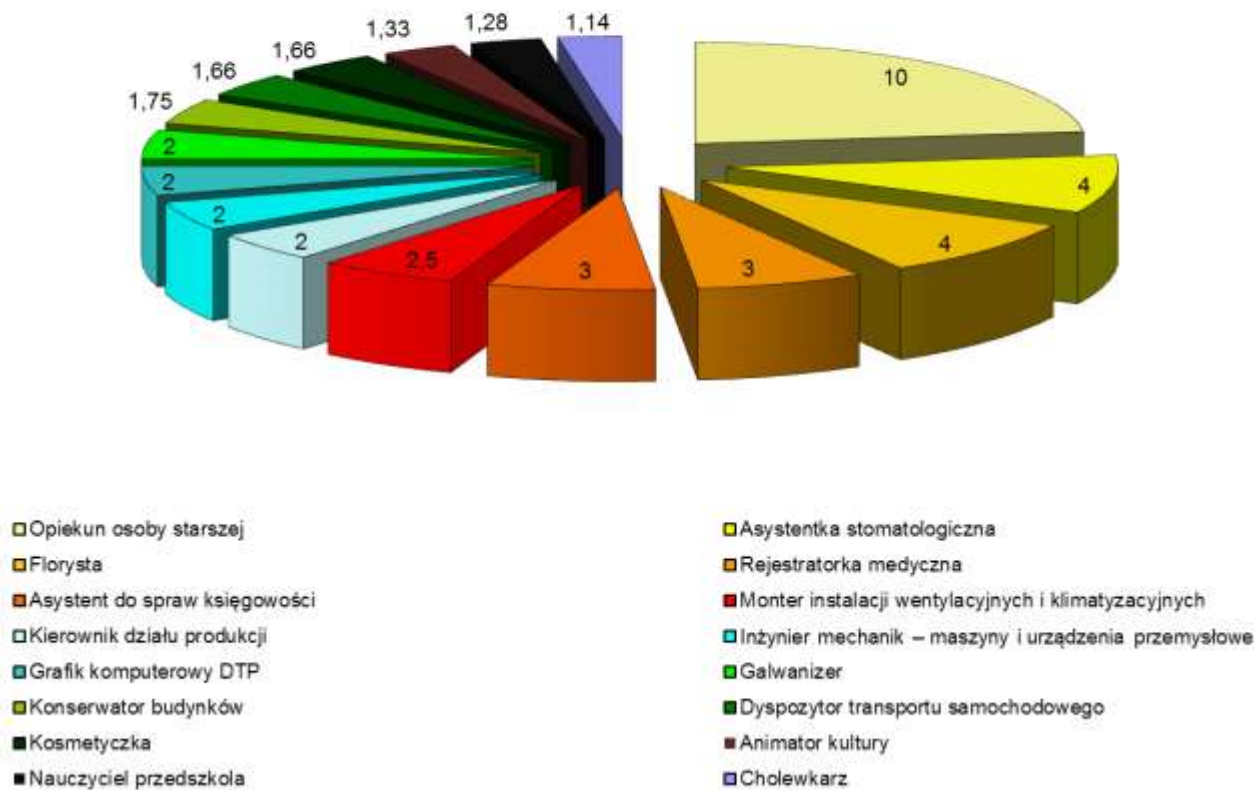
Tabela nr 4. Ranking zawodów deficytowych

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
1.	341202	Opiekun osoby starszej	10
2.	325101	Asystentka stomatologiczna	4
3.	343203	Florysta	4
4.	422603	Rejestratorka medyczna	3
5.	431101	Asystent do spraw księgowości	3
6.	712703	Monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	2,5
7.	132103	Kierownik działu produkcji	2
8.	214404	Inżynier mechanik – maszyny i urządzenia przemysłowe	2
9.	216601	Grafik komputerowy DTP	2
10.	731602	Galwanizer	2
11.	711101	Konserwator budynków	1,75
12.	432302	Dyspozytor transportu samochodowego	1,66
13.	514202	Kosmetyczka	1,66
14.	343901	Animator kultury	1,33
15.	234201	Nauczyciel przedszkola	1,28
15.	753601	Cholewkarz	1,14

Na podstawie tabeli T-I/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe. Stan na koniec czerwca 2014 roku.

Wykres nr 7

Ranking zawodów deficytowych

Wykres sporządzony na podstawie Tabeli T-I/P-4

Sytuacja na lokalnym rynku pracy jest trudna.

Najwyższy poziom średniego miesięcznego deficytu generuje zawód: Opiekun osób starszych (10), Florysta (4), Asystentka stomatologiczna (4), Rejestratorka medyczna (3), Monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacji (2,5) oraz Konserwator budynków (3).

W powyższym zestawieniu nie zostały uwzględnione zawody w przypadku, których wartość wskaźnika deficytu osiągnęła poziom maximum (MAX). Oznacza to, że pracodawcy złożyli zapotrzebowanie w danym zawodzie, jednak w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu nie figurowali bezrobotni posiadający takie kwalifikacje. Do wyżej wymienionych profesji należeli: Specjalista kontroli jakości, Projektant grafiki, Higienistka stomatologiczna.

5.2 ZAWODY NADWYŻKOWE

Przez zawód nadwyżkowy rozumiemy taki zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

$$W < 0,9$$

W przypadku zawodów nadwyżkowych odnotowuje się spadek podaży siły roboczej. Nadwyżka siły roboczej dotyczy zawody o różnym poziomie wykształcenia. Wulkanizator (0,75), Zaopatrzeniowiec (0,71), Pomoc kuchenna (0,68), oraz wiele innych, które zostały zebrane w Tabeli nr 5 znajdującej się na stronie nr 22.

Należy zauważyć, że w 2013 roku zawody: Zaopatrzeniowiec, Doradca klienta, Sortowacz surowców wtórnych, Lekarz weterynarii, Technik administracji wykazywały deficytowość.

W Tabeli nr 5, która znajduje się na stronie nr 22 nie uwzględniono zawodów o intensywności nadwyżki równej „0” czyli takiej, dla których w analogicznym okresie nie wpłynęła żadna oferta pracy. Pracodawcy nie byli więc zainteresowani zatrudnieniem osób poszukujących pracy w takich zawodach jak: Kierownik budowy, Kierownik hurtowni, Geolog oraz wiele innych.

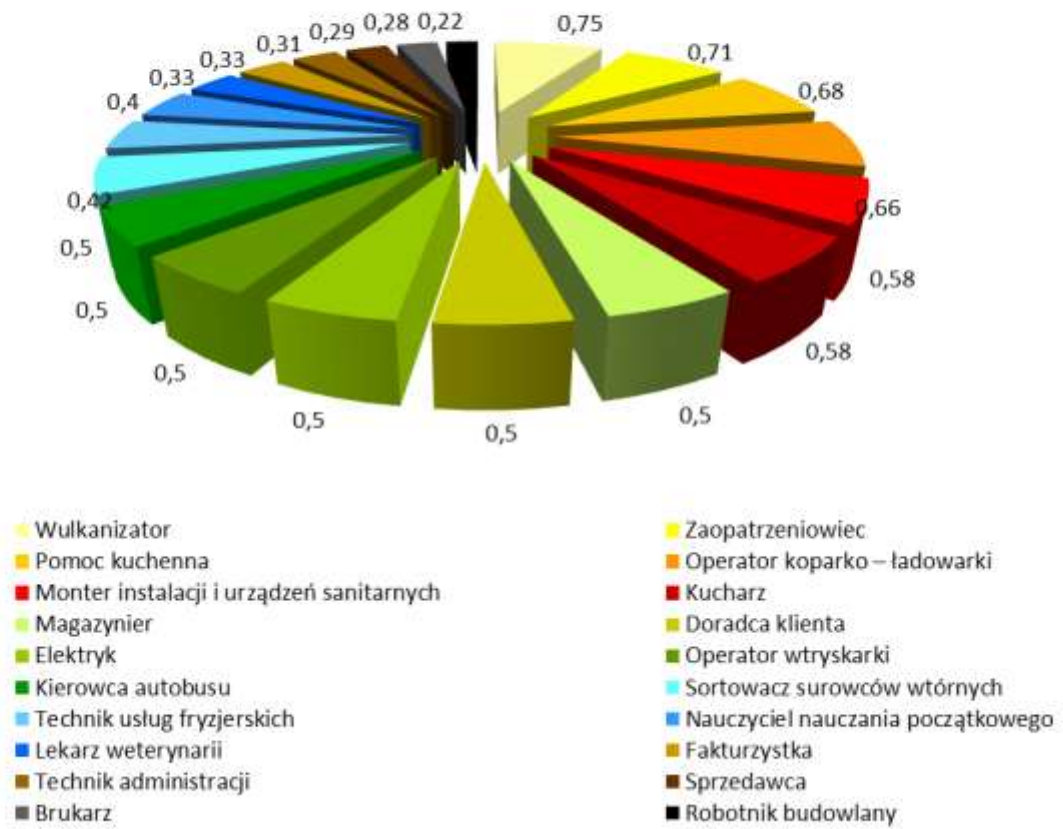
Tabela nr 5. Ranking zawodów nadwyżkowych

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
1.	814104	Wulkanizator	0,75
2.	332302	Zaopatrzeniowiec	0,71
3.	941201	Pomoc kuchenna	0,68
4.	811105	Operator koparko – ładowarki	0,66
5.	712604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	0,58
6.	512001	Kucharz	0,58
7.	432103	Magazynier	0,5
8.	524902	Doradca klienta	0,5
9.	741103	Elektryk	0,5
10.	814208	Operator wtryskarki	0,5
11.	833101	Kierowca autobusu	0,5
12.	961201	Sortowacz surowców wtórnych	0,5
13.	514105	Technik usług fryzjerskich	0,42
14.	234113	Nauczyciel nauczania początkowego	0,4
15.	225101	Lekarz weterynarii	0,33
16.	431102	Fakturzystka	0,33
17.	334306	Technik administracji	0,31
18.	522301	Sprzedawca	0,29
19.	711601	Brukarz	0,28
20.	931301	Robotnik budowlany	0,22

Na podstawie tabeli T-I/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe. Stan na koniec czerwca 2014 roku.

Wykres nr 8

Ranking zawodów nadwyżkowych

Wykres sporządzony na podstawie Tabeli T-I/P-4

5.3 ZAWODY ZRÓWNOWAŻONE

Zawodami zrównoważonymi są te, w których do Powiatowego Urzędu Pracy w analizowanym okresie wpływa podobna ilość ofert w stosunku do liczby rejestrujących się bezrobotnych.

$$0,9 \leq W \leq 1,1$$

Analiza wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów wykazała, że na radomskim rynku pracy, zawodami zrównoważonymi były między innymi: Specjalista do spraw sprzedaży, Opiekunka środowiskowa, Lakiernik oraz wiele innych. Dla wyżej wymienionych zawodów wskaźnik intensywności przyjął wartość 1.

Należy zwrócić uwagę na zawód: Kierowca mechanik w 2013 roku należał do zawodów deficytowych.

6. WNIOSKI

„Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” dla powiatu radomskiego dotyczący I połowy 2014 roku, który macie Państwo przed sobą, pokazał, że sytuacja na lokalnym i powiatowym rynku pracy nadal nie napawa optymizmem. Stopa bezrobocia na terenie powiatu radomskiego ma wciąż wartość dwucyfrową, wynoszącą 28,4%. W ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy pozostaje zarejestrowanych ponad 15 tysięcy osób bezrobotnych. Przeglądając dane opracowane przez Główny Urząd Statystyczny stwierdzamy, że wskaźniki opisujące problem bezrobocia w Polsce oraz w województwie mazowieckim są znacznie niższe i oscylują wokół wartości 10,2% - 12%.

Problem bezrobocia jest bardzo złożony i należy pamiętać, że analiza ilościowa nie jest w stanie w pełni go oddać. Podstawą do opracowania niniejszego monitoringu są dane pochodzące z rejestrów Powiatowego Urzędu Pracy, dotyczące zarejestrowanych bezrobotnych oraz ofert pracy. Nie jesteśmy w stanie objąć analizą osób faktycznie nie pracujących, które nie są zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy. I odwrotnie identyczna sytuacja ma miejsce w przypadku ofert pracy. Nie jesteśmy w stanie ocenić ile ofert nie trafiło do urzędów pracy. Kolejny problem to sprawa klasyfikacji zawodów i specjalności, która jest bardzo rozbudowana. Do Powiatowego Urzędu Pracy trafiają również oferty z tzw. wtórnego rynku pracy. Te same oferty w stosunkowo krótkim czasie są kilkakrotnie zgłaszane do PUP jest to niestety nagminne zjawisko. Kwalifikacje zawodowe wielu osób bezrobotnych dezaktualizują się. Znaczna część beneficjentów Powiatowego Urzędu Pracy nie jest zainteresowana podjęciem zatrudnienia czego konsekwencją jest wyrejestrowanie z ewidencji osób bezrobotnych.

Pomimo wszelkich nieścisłości oraz wątpliwości opracowanie „Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” dotyczącego rynku pracy w powiecie jest bardzo ważnym i przydatnym elementem, ponieważ stanowi bogate źródło informacji dla zainteresowanych osób. Obrazuje jednocześnie sytuację, a także staje się podstawą do kreowania działań na rzecz przeciwdziałania bezrobociu.

W ostatnim rozdziale opracowania „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” dla powiatu radomskiego dotyczącym I połowy 2014 roku staramy się podsumować sytuację panującą na rynku pracy powiatu radomskiego.

Na podstawie przeprowadzonej analizy stwierdzamy, że:

1. W I połowie 2014 roku, na terenie powiatu radomskiego nastąpił minimalny spadek stopy bezrobocia z 30,1% (grudzień 2013 rok) do 28,4% (czerwiec 2014 rok). Jak łatwo obliczyć wartość ta uległa zmniejszeniu zaledwie o 1,7%.
2. Liczba bezrobotnych (z terenu powiatu radomskiego) zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, na koniec badanego okresu zmniejszyła się w stosunku do grudnia 2013 roku z 16983 do 15632 osób bezrobotnych. Jest to spadek o około 1351 osób.
3. Bezrobocie w powiecie radomskim dotyka przede wszystkim mężczyzn, kobiety stanowią 46,06% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.
4. Najbardziej sfeminizowane zawody to między innymi: Sprzedawca, Fryzjer, Szwaczka oraz Technik prac biurowych. Dużą grupę stanowią kobiety nie posiadające zawodu.
5. Najlichniesza grupa bezrobotnych to między innymi: Sprzedawcy, Robotnicy budowlani, Robotnicy gospodarczy, Szwaczki oraz Obuwnicy przemysłowi. Dużą grupę stanowili również bezrobotni bez zawodu.
6. Największą liczbę bezrobotnych absolwentów posiadały zawody: Fryzjer, Kucharz małej gastronomii, Sprzedawca. Duża grupa absolwentów nie posiadała żadnego zawodu.
7. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie to między innymi: Sprzedawca, Robotnik budowlany, Robotnik gospodarczy oraz Robotnik placowy.
8. Największa liczba osób bezrobotnych rejestrujących się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Radomiu posiadała zawód: Sprzedawca, Robotnik budowlany, Robotnik gospodarczy, Robotnik placowy, Szwaczka, Technik prac biurowych, Ślusarz oraz Fryzjer. Bardzo dużą grupę stanowiły jak zwykle osoby bez zawodu.
9. W I połowie 2014 roku pozyskano 1312 oferty pracy (w adekwatnym okresie 2013 roku liczba ta wyniosła 1369 ofert).
10. Największa liczba ofert pracy jest skierowana do: Robotnik gospodarczy, Sprzedawcy, oraz Technika prac biurowych. W zestawieniu uwzględniono również oferty pracy subsydiowanej czyli staże.
11. Zawody nadwyżkowe, czyli takie na które było mniejsze zapotrzebowanie na rynku pracy niż liczba osób poszukujących pracy, to między innymi: Wulkanizator, Kucharz Jednocześnie jeszcze w 2013 roku zawody:

Zaopatrzeniowiec, Doradca klienta, Sortowacz surowców wtórnych, Lekarz weterynarii, Technik administracji, należały do zawodów deficytowych.

12. Zawody deficytowe, czyli te na które było wyższe zapotrzebowanie na rynku pracy niż liczba osób poszukujących pracy, to między innymi: Opiekun osoby starszej, Florysta, Galwanizer, Cholewkarz.
13. Zawody zrównoważone to między innymi: Specjalista do spraw sprzedaży czy Lakiernik. W 2013 roku zawód Kierowca mechanik wykazywał zdecydowanie poziom deficytu.

Ostatni element „Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” dla powiatu radomskiego, dotyczący I połowy 2014 roku, to zestawienie 29 zawodów, które były najbardziej poszukiwane przez lokalnych pracodawców. Lista ta została sporządzona na podstawie danych zebranych przez Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu. Profesje zostały uszeregowane w sposób alfabetyczny .

1. Cieśla – Zbrojarz,
2. Cieśla szalunkowy,
3. Cholewkarz,
4. Cukiernik,
5. Fryzjer,
6. Główny księgowy,
7. Księgowy,
8. Kierowca samochodu ciężarowego,
9. Kosmetyczka,
10. Kucharz,
11. Lektor języka angielskiego,
12. Mechanik samochodowy,
13. Murarz,
14. Operator obrabiarek CNC,
15. Piekarz,
16. Pielęgniarka,
17. Pracownik budowlany,
18. Pracownik biurowy,
19. Przedstawiciel handlowy,
20. Psycholog,
21. Robotnik gospodarczy.
22. Samodzielny księgowy,
23. Sekretarka,
24. Spawacz TIG-MAG,
25. Sprzątaczką,
26. Sprzedawca,
27. Szwaczka,
28. Ślusarz,
29. Telemarketer,

SPIS WYKRESÓW:

Wykres nr 1: Stopa bezrobocia w powiecie radomskim na przestrzeni 2012, 2013 oraz 2014 roku.	6
Wykres nr 2: Stopa bezrobocia w Polsce na przestrzeni 2012, 2013 oraz 2014 roku.	7
Wykres nr 3: Stopa bezrobocia w województwie mazowieckim na przestrzeni 2012, 2013 oraz 2014 roku.	8
Wykres nr 4: Stopa bezrobocia w 2014 roku (Polska, w województwo mazowieckie, powiat radomski oraz w miasto i gmina Radom.	9
Wykres nr 5: Zawody o najwyższym udziale wśród osób długotrwale bezrobotnych.	13
Wykres nr 6: Liczba ofert pracy na przestrzeni 2012, 2013 oraz 2014 roku.	17
Wykres nr 7: Ranking zawodów deficytowych.	20
Wykres nr 8: Ranking zawodów nadwyżkowych.	23

SPIS TABEL:

Tabela nr 1: Struktura bezrobotnych według zawodów	11
Tabela nr 2: Napływ bezrobotnych według zawodów (grup zawodów)	15
Tabela nr 3: Struktura ofert pracy według zawodów	16
Tabela nr 4: Ranking zawodów deficytowych	19
Tabela nr 5: Ranking zawodów nadwyżkowych	22

Sporządził:

Wojnarski Piotr
Ziembicki Stefan